

JÕGEVAMAA PUUETEGA INIMESTE KOJA 2002. AASTA TEGEVUSARUANNE

Jõgevamaa Puuetega Inimeste Koda on mittetulundusühing, mis tegutseb sotsiaal-, haridus- ja kultuurivaldkonnas ja ühendab vaba tahte alusel puuetega inimeste ühinguid ja füüsilisi isikuid, kelle tegevuseks on puuetega inimeste iseseisva toimetuleku edendamine.

Koja eesmärgiks on puuetega inimeste valdkonnaga seotud koostöö ja koordinatsiooni teostamine maakonnas.

Eesmärgi saavutamiseks täidame EV Valitsuse poolt 1995. aastal heakskiidetud EV Invaliidide Üldkontseptsiooni puuetega inimestele võrdsete võimaluste loomise standardreegleid, kus 18. reegel määrab just Koja kui puudega inimeste organisatsiooni rollid. Teeme koostööd Eesti Puuetega Inimeste Kojaga ja Eesti Puuetega Inimeste Fondiga, erinevate puude liikide ühendustega, maavalitsuse, kohalike omavalitsuste ja riigiasutustega. Tutvustame ja avalikustame Koja tööd.

1. Jõgevamaa Puuetega Inimeste Koda kui organisatsioon

2002. aastal on Koda muutunud aktiivselt tegutsevaks organisatsiooniks, milleks vajalike tingimustena on määratletud, loodud ja korrastatud struktuur, tegevussuunad ja – prioriteedid, samuti asjaajamine, dokumentatsioon ja raamatupidamine. Tegevuseks on leitud ruumid ja töövahendid. Ainult tugevalt ja toimivalt baasilt on võimalik teha tööd maakonna puuetega inimeste heaks.

- Koja põhikiri korrigeeritud, viidud sisse muutused vastavuses praegu kehtivate seadustega
- Võetud tööle raamatupidaja töövõtulepinguga, koostatud raamatupidamise sise-eeskirjad
- Koja asjaajamiskord ja arhiivi loend koostatud, kinnitatud ja esitatud Jõgeva Maa-arhiivile
- Esitatud taotlus Jõgevamaa Maksuametile, mille tulemusena Koda kantud tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute ja sihtasutuste nimekirja
- Loodud kontakt Jõgevamaa erinevate puude liikide ühingutega, võetud Koja liikmeks Jõgevamaa Kutsehaigete Ühing, Jõgevamaa Vaimupuudega Inimeste Tugiühing, Jõgeva Vaegkuuljate Ühing, Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu Jõgeva Osakond ja Jõgeva CA! Selts
- Koja arengukava ja tegevussuundade koostamine ja kinnitamine aastateks 2003 - 2006
- Läbiviidud kolm üldkoosolekut, vastavalt peateemana aastaaruande 2001 kinnitamine, põhikirja muutmine ning arengukava ja tegevussuundade aastateks 2003 – 2006 vastuvõtmine; Koja juhatuse koosolekud toimunud üks kord kuus, vajadusel sagedamini
- Saadud Kojale uued tööruumid Ristiküla tn 3, olles allüürnikud 0-rendiga Tartu Pensioniameti Jõgeva Osakonnale
- Taotletud ja saadud interneti püsiühenduse tasuta kasutusõigus riigiasutuste Pea Tee võrgu kaudu
- Otsitud ruumid ja töövahendid, sisustatud ja avatud Koja avalik interneti punkt Piiri tn 2
- Pideva töö tulemusena leitud Koja puuetega inimestele suunatud tegevust toetavaid sponsoreid, rahaliselt ja/või tasuta teenusena on Koja tegevust toetanud Jõgeva Maavalitsus, Omavalitsuste Liit (raamatupidaja töötasu),

Jõgeva Linnavalitsus, Kasepää, Tabivere, Torma, Pala ja Põltsamaa vald, Tartu Pensioniameti Jõgeva Osakond, Jõgeva Haigla, aktsiaseltsid Põltsamaa Felix ja Merit Tarkvara jt, samuti ka üksikisikud.

- Esitatud rahalise toetuse taotlus 2003. aastaks kõigile maakonna omavalitsustele ja Jõgevamaa Omavalitsuste Liidule.

2. JPIK kui invaküsimuste koostöö ja koordineerimisorgan maakonnas

Koja reaalne tegevus on orgaaniline ja läbipõimunud nii eesmärgistatuse kui ka sihtgruppidele suunatuse poolest. Probleeme, abivajadust ja teabepuudust on kõiges, nii on Koda läbi erinevate ürituste tegelenud üldiste vajaduste ja planeerimisega, teenuste ja abinõude osutamise ja hindamisega kui ka konkreetse toimetuleku, koolitamise, teabe jagamise ja vahendamise. Sihtgrupilt on meie tegevus suunatud kõigile oma liikmesorganisatsioonidele ja üksikliikmetele kui nende läbi kõigile maakonna puuetega inimestele. Koda on tähelepanu all hoidnud koostööd omavalitsuste ja teiste maakonna ning riigi organisatsioonidega. Esindades puudega inimeste arvamusi ja vajadusi ning teadvustades seeläbi kogu maakonna elanikkonnale puudega inimeste olemasolu, saame läbi meeskonnatöö parandada puuetega inimeste elukvaliteeti ja toimetulekut.

1. Üldine

- Koda on avatud kolmapäeval ja reedel kella 10.00 – 15.00 kõigile puudega inimestele ja nende pereliikmetele, liikmesorganisatsioonidele ja ka avalikkusele, kus nõustatakse ja jagatakse teavet kõigile pöördujale, erivajaduste korral suunatakse vastavasse asutusse või erialaspetsialisti poole.
- Teistel nädalapäevadel tegutsevad Kojas erinevate puude liikide ühingute liikmed.
- Kojas saab lugeda erinevaid puude liike puudutavat informatsiooni.
- Koja ruumi, telefoni, arvuteid ja printerit saavad kasutada kõik Koja liikmes ühingu. Interneti püsiühendus võimaldab puuetega inimestele ja Koja liikmes ühingutele kiire ligipääsu infole.
- Koja avalik interneti punkt on avatud neli päeva nädalas, kus on 2 kohaarvutit ja 2 internetiga ühendatud arvutit. Saab töötada iseseisvalt kui ka õppida sealse töötaja juhendamisel.

2. Maakonna puuetega inimestele suunatud tegevus, koolitused ja üritused

- Sotsiaalkeskuse Elukaar juhatajaga sõlmitud leping invabussi kasutamiseks omahinnaga 3 kr/km ja seisutund 25 kr (tavahind maakonnas 5.50 kr/km).
- Puuetega inimeste teabepäev Jõgeva linnas, kus tutvustati Koja tegevust, kommenteeriti sotsiaaltoetuseeadust, sotsiaalhoolekandeseadust, abi- ja põetusvahendite saamisvõimalusi ja soodustusi.
- Maakonna puuetega inimeste perepäev koostöös kutsehaigete ühinguga, infovahetus erialainimestega, koos olemine ja tegemine. Tagasisidena vastasid kohalolijad Koja koostatud ankeedile, kus lisaks hinnangule senise tegevuse kohta väljendati ka oma soove ja vajadusi edasiste tegevuste ja teabe kohta.

- Maavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakonna konkursile “Avahooldus” ja “Presentatiivne töö sotsiaalvaldkonnas” esitatud Koja poolt neli projekti.
- Koja avalikus interneti punktis loodud koostöös maavalitsusega projekti “Toetatud töökohad Jõgeva maakonnas puuetega inimestele” raames töökoht sügava liikumispuudega infotehnoloogia lõpetanud Ragnar Lustile, kes õpetab kohapeal puudega inimestele arvuti käsitlemist.
- Vaimupuudega noorte õppepäev Laiuse käsitööringi ja muuseumi Kuldne Õlg ruumes, odava käsitöömaterjali õle tutvustus ja reaalsete töövõtete õpetamine õlest meenete valmistamiseks.
- Kohtunud Kiigemetsa Kooli (riiklik erivajadustega laste kool) direktriisiga otsimaks võimalusi puuetega inimestele suvise päevakeskuse avamiseks kooli ruumes
- Vaegkuuljate teabepäev Mustvees, nõustamine ja teabe jagamine
- Vaimupuudega noortele organiseeritud Siimusti Keraamika ettevõtte külastus, tutvustus ja isetegemine. Savikaupade muuseumi külastus
- Kutsehaigete teabepäev Põltsamaal, kutsehaigete ja töövigastuses kannatanute kahjuhüvise arvestamise kord
- Osavõtt Jõgeva linnapäevade raames toimuvast liikumispuuetega inimeste võistlusest Tähe ratastoolisõit, toitlustamise ja auhindade organiseerimine
- Vaimupuudega noorte sünnipäevapidu restoranis, tutvustati lauakombeid, nõustati pereliikmeid, õpiti tantse
- Maakonna puuetega inimestele ja pensionäridele organiseeritud koostöös Jõgevamaa Pensionäride Ühendusega üritused: oktoobris “Vananev Eesti kui probleem – kas oskame ja tahame leida väljapääsu?”, novembris “Eesti sotsiaaltöö kujunemisest murranguperioodil” ja detsembris Tervisepäev
- Vaimupuuetega noortele korraldatud Kuremaa ujulas sünnipäevapidu, pidades silmas ujumise kui lõõgastava spordiala kasulikkust sihtgrupi tervisele
- Projekti “Mis on puudega inimesel Euroopa Liitu asja?” raames üritus kõigile maakonna elanikele, tutvustati Euroopa Liidu struktuuri, sotsiaalpoliitikat ja tööhõivega seotut
- Maakonna puuetega laste jõulupidu koostöös maavalitsusega

3. Liikmesorganisatsioonidele suunatud tegevus

- Koja juhatuse koosolekutest üks kord kuus võtavad osa kõigi liikmesorganisatsioonide esindajad
- Koja juhatuse esimees kohtunud kõigi ühingute esimeestega individuaalselt, arutatud ühingute probleeme
- Ühingute nõustamine ja vastuvõtt Koja liikmeks (vt eespool)
- Tartu Puuetega Inimeste Koda viis läbi koolituse Koja juhatusele ja ühingute esindajatele Koja juhtimisest, struktuurist ning raamatupidamisenouetest
- Koja raamatupidaja selgitas ühingute esindajatele ja kõigile soovijaile aastaaruande koostamist, kassadokumentide täitmist, pearaamatu pidamist ja maksuameti nõudmisi

- Koja liikmed ja Jõgevamaa Kutsehaigete Ühingu esindajad osalesid kutsehaigete üritusel Jõgeval, kus kutsehaigla peaarst selgitas kutsehaiguste diagnoosimist ja kontaktivõimalusi haiglaga
- Koja juhatuse esimees külastas Jõgevamaa Kutsehaigete Ühingu Mustvees, tutvustas ja selgitas pensioniseadust, kahjuhüvise arvestust, puuetega inimeste sotsiaaltoetuse seadust, tutvustas Koja struktuuri, arengu- ja tegevuskava
- Jõgevamaa Vaimupuudega Tugiisikute Ühingu juhatusega lahendatud ühingu ruumiprobleeme ja otsitud koostöö ja –eksisteerimise võimalusi Jõgeva Haigla struktuuriüksusega Päevakeskus
- Korduvalt otsitud kontakti ja püütud koostööd teha Jõgevamaa Liikumispuuetega Inimeste Ühinguga, seni käegakatsutavaid tulemusi ei ole, ka pole ühing astunud Koja liikmeks
- Jõgevamaa Liikumispuuetega Inimeste Ühingu liikmete osavõtu organiseerimine Soome – Eesti ühiskoolitusele Haapsalus
- Koja juhatuse liikmetele ja ühingute esimeestele viidud läbi koolitus “Hasartmängumaksu Nõukogust taotletud projektide kirjutamise ja esitamise nõuded”. Tutvustati EPIF kaudu rahastatud projektide nõudeid. Moodustati projektide läbivaatamise 4-liikmeline komisjon, kes kontrollis Kojale esitatud projekte enne EPIF-ile esitamist
- Koolitus Koja juhatusele ja aktiivile puuetega inimeste nõustamiseks vajalikus, teemadeks Koja struktuur ja tegevus, maakonna erinevate ametiasutuste asjaajamiskord, kommenteeritud pensionikindlustuse, puuetega inimeste sotsiaaltoetuse ja sotsiaalhoolekande seadust
- Koolitus ühingute esimeestele projektide kirjutamisest, eelarve koostamisest ja erinevate projektide esitamise võimalustest
- Psühholoogi koolitus “Enesesäilitamine” Koja juhatusele ja ühingute liikmetele, et puudega inimene oskaks iseennast hoida ja samas ka teist puudega inimest aidata
- Koja juhatuse liikmetele ja ühingute esimeestele viidud läbi koolitus “Sõna seadmine”
- EPIK-i, Koja ja Koja liikmes ühingute 2003.a. tegevuskava koostamine ja materjalide jagamine
- Koja, kutsehaigete ühingu, vaimupuuetega inimeste tugiühingu ja vähihaigete seltsi esindajad võtsid osa SHIA projekti “Areng ja puue Balti mere regioonis” üritusest Tallinnas
- Esitatud ja kaitstud järgmised Koja ja liikmes ühingute projektid:
  1. Jõgevamaa Kutsehaigete Ühingu üritused 2003.a. – Jõgevamaa Kutsehaigete Ühing
  2. Vaegkuuljate integratsioon ja toimetulek Jõgeva maakonnas – Jõgeva Vaegkuuljate Ühing
  3. Ujumine puuetega lastele ja noortele – Jõgevamaa Vaimupuuetega Inimeste Ühing
  4. Õppe – puhkelaager - Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu Jõgeva Osakond
  5. Jõgeva CA! Seltsi tegevusprogramm 2003.a. – Jõgeva CA! Selts
  6. Arvuti kaasaja abivahend – Jõgevamaa PIK
  7. JPIK teabepäevad ja perepäev – Jõgevamaa PIK

8. Tähe tänava ratastoolisõit – Jõgevamaa PIK
Jõgevamaa Liikumispuuetega Inimeste Ühing ja Jõgeva Diabeedi Ühing ei esitanud projekte
- Koja juhatuse esimees on osalenud liikmes ühingute koosolekutel, tutvustanud Koja tegevust ja struktuuri, vastanud küsimustele
    1. Jõgeva CA! Seltsingu asutamiskoosolek; koosolek, kus tutvustatud Koja uusi ruume ja tegutsemisvõimalusi;
    2. Jõgeva Diabeetikute Seltsi üldkoosolek, kus tutvustati Koja struktuuri, arengukava ja peeti läbirääkimisi ühingu Koja liikmeks astumiseks;
    3. üldkoosolek, ettekanne tehniliste abivahendite saamise võimalustest Jõgeva maakonnas;
    4. Jõgevamaa Vaegkuuljate Ühingu üldkoosolek;
    5. Jõgevamaa Kutsehaigete Ühingu üldkoosolek Põltsamaal; koosolekul Jõgeval tutvustatud sanatooriumi tuusikute saamise võimalusi;
    6. üldkoosolekul Jõgeval tutvustatud VEK-i otsuseid;
    7. Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu Jõgeva Osakonna üldkoosolek; koosolek, kus selgitatud puuetega inimeste sotsiaaltoetuse seadust;
    8. Jõgevamaa Vaimupuudega Inimeste Tugiühingu juhatuse koosolek;
    9. Jõgeva Vaegkuuljate teabepäev;
    10. Jõgeva CA! Seltsingu teabepäev, kus tutvustati ravimteesid;
4. Koja nõuandev roll koostöös maavalitsuse, omavalitsuste ja teiste asutustega
    - Koja juhatuse esimees osaleb maavalitsuse Tehniliste Abivahendite Komisjoni töös komisjoni liikmena
    - Koja juhatuse esimees osaleb maakonna omavalitsuste sotsiaaltöötajate ümarlaua nõupidamistel
    - Koja juhatuse esimees osaleb Jõgeva Linnavalitsuse sotsiaalkomisjoni töös komisjoni liikmena
    - Koda esitas oma ettepanekud ja arvamused Jõgeva maavalitsusele sotsiaaltöö kohta Jõgeva maakonna arenguplaanis
    - Jõgeva Maavalitsusele, Jõgevamaa Omavalitsuste Liidule ja Jõgeva Linnavalitsusele esitatud 2002.a. tegevuse analüüs. Analüüsitud puuetega inimeste võimalusi erinevates omavalitsustes, tehtud ettepanekud probleemidele lahenduste leidmiseks
    - Kokkusaamisel Jõgeva Maavalitsuse Arenguosakonna juhatajaga selgitatud projektide esitamise võimalusi, lepitud kokku edasises infovahetuses
    - Viidud läbi kohalike omavalitsuste küsitlus Agenda 22 selgitamiseks, mis on kohapeal konkreetselt tehtud puuetega inimeste heaks ja millised võimalused on puudega inimestel omavalitsustes. Koda tegi küsitlusest kokkuvõttes Jõgeva linna, Põltsamaa, Torma ja Pala valla vastuste põhjal
    - Koos hr. Gennadi Vaheriga võetud osa Jõgevamaa Omavalitsuste Liidu koosolekust Koja rahastamise teemal, fondi juhataja tutvustas EPIK ja EPIF struktuuri ja rahastamist

3. Koda kui informatsiooni koguja, akumulierija ja jagaja, ühiskonna arvamuse kujundaja puuetega inimeste valdkonnas

Koda püüab oma juhatuse ja liikmete kaudu osaleda võimalikult paljudel invaküsimustega seotud üritustel, et sealkuuldut edastada oma liikmete ja liikmes ühingute kaudu kõigile maakonna puuetega inimestele. Koja tegevuse rollid on omavahel seotud, nii saab ainult ise juurde õppides ning koostöös teiste organisatsioonidega tegevusi ning lahendusi analüüsides, arvamusi ja informatsiooni vahetades jõuda kvaliteetse nõu ja abini puuetega inimeste valdkonnas.

- Koda on olnud esindatud järgmistel üritustel:
  1. Kodade Ümarlaud Tallinnas, suhtluskoolitus
  2. Sotsiaalministri Siiri Oviiri esinemine Jõgeva maakonna elanikele, perearstid ja ravikindlustussüsteem
  3. Tarbijakaitse teabepäev Jõgeval, kommunaalteenused kallid, teenuse osutajad monopoolses seisundis
  4. Maavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakonna korraldatud individuaalsete abi- ja hooldevahendite teabepäev, näidised, tooteid valmistavate ja vahendavate firmade tutvustus
  5. Mihkel Aitsami korraldatud tugiisikute koolitus Karaskil, Jõgeva maakonnast osales 12 inimest
  6. Maavalitsuse ürituse “Turvaline kodukant” erinevad etapid
  7. Jõgeva Vaimupuudega Inimeste Tugiühingu suvelaager, kus anti üle tänukirjad kaasinimeste märkamise eest
  8. Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu Jõgeva Osakonna õppe-puhkelaager Jursul
  9. Torma valla vallapäevad
  10. Maavalitsuse korraldatud koolitus tööandja ja töövõtja mõlemapoolsetest probleemidest, supervisioon
  11. Kutsehaigete Liidu teabepäevad Olustveres
  12. Kodade Ümarlaud Hiiumaal, kogemuste vahetamine eri maakondade esindajate vahel
  13. Mihkel Aitsami korraldatud telfori koolitus Karaskil
  14. Programmide infopäev, korraldasid Jõgeva Maavalitsus ja Eesti Haigekassa
  15. Jõgeva maavalitsuse teabepäev Võisiku Hooldekodus, kus on 357 voodikohta raske ja sügava vaimupuudega inimestele
  16. Teabepäev “Virumaa Teabekeskus” ja taanlaste katusorganisatsiooni tutvustus
  17. Infopäev “Mittetulunduslike organisatsioonide maksustamine”
  18. Tallinnas Rahvusraamatukogus aktus “Puuetega Inimeste Päev”, Jõgeva maakonnast 7 inimest
  19. Maavalitsuse üritus “Toetatud töökoht” aktsiaseltsis Jõgeva Rõivas
  20. Eesti naisuurimuse ja teabekeskuse ümarlaud “Eesti naised tegutsemas”
  21. EPIK-i üritus “Kampaania 2003” Estonia teatri Talveaias

Teisalt tahame olla ka meediaväljaannete kaudu nähtavad ja kuuldavad. Koja tegevust on kajastanud ajalehed Vooremaa ja Vali Uudised (ilmub Põltsamaa piirkonnas), samuti kohalikud vallateatajad. Esimeses kvartalis ilmus lühiartikkel Koja tegevusest ja lahtiolekuaegadest, põhjalikum artikkel puudega inimeste ühingute tegevusest ja

probleemidest, samuti kutsehaigustest koos infoga teabepäevast Põltsamaa piirkonna kutsehaigetele. Teises kvartalis artikkel “Tähe ratastoolisõit”, teade Koja uuest asukohast ja lahtiolekuaegadest, artikkel “Jaanipäev rootsi moodi”, kus tutvustati külalisi Rootsist ja kohalike vaimupuudega noorte suvelaagrit Kuremaal. Kolmandas kvartalis artikkel “Ettevõtjate julgus tasus end ära” projekti “Toetatud töökohad Jõgeva maakonnas puuetega inimestele” kohta, mille raames lõime töökoha Koja avalikku interneti punkti, samal teemal ka hilisem artikkel “Ratastoolis internetti”. Ilmusid ka puuetega inimeste perepäeva kajastavad artiklid “Puuetega inimeste perepäev Kasepää” ja “Perepäev teabe ja tantsuga”. Aasta lõpukuudel ilmus Ragnar Lusti artikkel “Jäin valimisosakonna ukse taha”, artiklid “Mis on puudega inimesel Euroopa Liitu asja” ja “Puuetega laste jõulupidu” ning Koja 2002.a. tegevuskokkuvõtte “Koja 2002. aasta tegemised”.

Kokkuvõte

Jõgevamaa Puuetega Inimeste Koja tegevusaasta 2002 on olnud jalgade mahasaamise, kontaktide otsimise ja koostöö loomise, Koja struktuuri ülesehitamise aasta. Rahalisi vahendeid on kulutatud sihtotstarbeliselt ja vastustundlikult. Koja töö on meeskonnatöö, vajalikud on erialateadmised ja oskused. Koja juhatus on töökorralduse leidnud, kaasa löövad aktiivsed puudega inimesed. Koda on oma töös saavutanud avatuse, regulaarse tegevuse ja olemasolevate võimaluste maksimaalse ärakasutamise. Koostatud arengukavas ja tegevussuundades on äratoodud ka lahendamist vajavad probleemid ja valupunktid.